

Kokie požymiai gali rodyti kalbos sutrikimą?

- Vienerių – dvejų metų vaikai netaria jokių garsų.
- Trejų metų vaikas vartoja tik pavienius žodžius, garsus, garsažodžius.
- Ketverių – penkerių metų vaikas kalba netaisyklingais sakiniais, nederina žodžių sakiniuose, vaiko kalbą sunkiai supranta aplinkiniai.
- Penkerių su puse – šešerių metų vaikas dar netaisyklingai taria garsus, kitaip tariant – švepluoja.
- Vaikas mikčioja.
- Vaikas turi kitų raidos problemų.

Kaip vyksta logopedinės pratybos?

- Logopedines pratybas vaikai lanko 2 – 3 kartus per savaitę. Pratybos trunka apie 20 – 25 minutes.
- Pratybų metu lavinamas artikuliacinis aparatas, girdimasis suvokimas, sudaromi garsinės analizės ir sintezės pradmenys, tikslinamas garsų tarimas, turtinamas žodynas, ugdoma rišlioji kalba, lavinami regimieji, erdvės, laiko suvokimai bei tikslinami smulkiosios motorikos įgūdžiai.
- Logopedinių pratybų metu naudojami įvairūs paveikslėliai, loto, dėlionės, žaidimai, kompiuteriniai žaidimai ir t.t. Vaikai žaisdami išmoksta susikaupti ir išlaikyti dėmesį. Kiekvieną žaidimą galima pritaikyti bet kurio garsiuko mokymui.

Kaip ugdyti vaiko kalbą namuose?

- Kalbėkite lėtesniu tempu, aiškiai tardami žodžius. Vieną mintį pasakykite vienu sakiniu.
- Kartokite tuos pačius žodžius vis kitokia forma pvz., „*Žiūrėk, čia pupa. Tau reikia pupų?*“.
- Kalbėkite tik gramatiškai taisyklingais žodžiais ir sakiniais, **nekartokite vaiko blogai tariamų žodžių.**
- Įvardykite visus savo ir vaiko atliekamus veiksmus, pvz., „*Dabar tave apkabinsiu*“, „*Pilu tau sriubos*“, „*Netrukus eisime į lauką, tu susidėsi žaislus į dėžę, lentyną*“.
- Skatinkite vaiką reaguoti, užduoti klausimų.
- Palaikykite vaiko norą tarti, kartoti žodelius. Nepatariame sakyti vaikui, kad jis ne taip pasakė. **Neverskite kartoti žodžio, kol ištars visus garsus, nebekeis skiemenų ir pan.**
- Žaiskite stalo žaidimus, ugdančius kalbą. Tam tiks „*Alias Junior*“, „*Domino spalvos*“, „*Abėcėlė tau ir man*“, „*Žodžių loto*“.
- Pažaiskite žaidimą „*Kas ką veikia*“. Pamatę kokį nors gyvą padarą – paukštį, vabzdį, drugelį, pasakykite, kaip atrodo, ką veikia, kaip juda. Pvz., varna – didelė, juoda, ji vaikštinėja, dairosi, ieško maisto, lesa, plasnoja, skrenda, karksi.
- Svarbiausia – maloni, rami, geranoriška aplinka, daug pagyrimų ir paskatinių už konkretų atliktą darbėlį, pakartojimą.

Keletas logopedo pastebėjimų

- Jeigu vaikui nustatytas kalbos sutrikimas, jis savo problemų „neišaugs“. Vaikui tikrai bus reikalinga logopedo pagalba.
- Yra sudėtingų sutrikimų, kada net suteikus logopedo pagalbą, išlieka liekamieji reiškiniai.
- Kalbos sutrikimai gali turėti neigiamos įtakos vaiko mokymuisi.
- Vaikas nekaltas dėl savo kalbos problemų, todėl nekaltinkite ir nekritikuokite jo, o stenkitės suprasti ir padėti.
- **Girkite vaiką ir neleiskite jam patirti nesėkmių!**